



T.C. Sağlık Bakanlığı

**TÜRKÖK**  
**KÖK**  
**HÜCRE**

AKRABA DIŞI VERİCİ  
BİLGİLENDİRME VE ONAM FORMU

.....

**Hematopoetik Kök Hücre  
Nakil Merkezi**

## GÖNÜLLÜ KÖK HÜCRE BAĞIŞÇISI BİLGİLENDİRME FORMU

**TÜRKÖK**, T.C. Sağlık Bakanlığı'nın, kemik iliği nakli bekleyen hastalar ve çok sayıda gönüllü vericiye ait doku grubu antijeni bilgilerinin depolandığı Kemik İliği Bankasının (KİB) kurulması ve kemik iliği nakli ile ilgili merkezler arasında koordinasyonun sağlanması için oluşturduğu **TÜRKİYE KÖK Hücre Koordinasyon Merkezi'nin** adıdır. Bu merkeze, gönüllü kemik iliği veya periferik kök hücre bağışçılarının kazanılması Türk Kızılayı tarafından sağlanacaktır.

**18-50 yaş aralığında sağlıklı aile içi bir bağışçı olarak**, hastanız dışında başka bir hastaya da umut olmak istiyorsanız, size ait HLA doku tiplene rapor sonuçlarının TÜRKÖK ulusal kemik iliği bankası veri tabanına aktarılması sağlanacaktır. Bu şekilde periferik kök hücre veya kemik iliği nakli bekleyen hastalar için bağışçı adayı olacaksınız ve de ülkemizde ve dünyada nakil olmayı bekleyen herhangi bir hasta için sizin verileriniz de değerlendirmeye alınacaktır. Herhangi bir hasta ile eşleşme olduğunda size bilgi verilecek ve kök hücre bağışında kararlı iseniz Türk Kızılayı tarafından kan örnekleriniz alınacaktır.

HLA, bir kişinin dokusunun diğer bir kişiye ne kadar uyduğunu gösterir. HLA doku tipi kalıtsal olup, kişinin kardeşleri, varsa ikizi en iyi eşleşme ihtimali olan kişilerdir. Hastanın ailesi içerisinde eşleşme bulunamaz ise tarama sizin gibi akraba olmayan kişiler arasında yapılmaya başlanır. Bir bağışçının, bir hasta için uygun olduğunun belirlenmesi, HLA doku tiplerinin eşleşmesi ile olur. Bağışçı ve hastanın HLA sonuçlarının yüksek oranda eşleşmesi, en iyi nakil sonucunun alınmasına neden olur.

Muayene, tıbbi işlemler ya da diğer bağış ile ilgili harcamalar konusunda bağışçıdan hiçbir ücret talep edilmez ve Bağışçının sosyal güvenliği kesinlikle kullanılmaz.

Herhangi bir zaman diliminde bağış kararından vazgeçme hakkına sahiptir. Ancak kök hücre bağışçısı olarak uygun bulunduktan sonra, özellikle hasta nakil için tedaviye başladıktan sonra kararınızdan vazgeçerseniz, hastada hayati tehlike oluşabilir.

### Eşleşme ve Nakil Süreci ile ilgili Açıklamalar:

#### 1. Bilgilendirme Görüşmesi:

Bir hasta için, en iyi eşleşme olan bağışçı adayı olduğunuzun TÜRKÖK taramalarında tespit edilmesinden sonra, koordinasyonu sağlayacak olan Türk Kızılayı yetkilisi tarafından sizinle bir görüşme gerçekleştirilir. Görüşme sonrası doku uyumunuzun yeniden değerlendirilmesi için sizden yeni kan örnekleri alınır ve TÜRKÖK Doku Tiplendirme Laboratuvarı'na gönderilir.

#### 2. Doku Uyumu Doğrulama Testi:

Doku uyumunuzun yeniden doğrulanması testi için, sizden alınan yeni kan örnekleri ve hastadan alınan yeni kan örnekleri TÜRKÖK Doku Tiplene Laboratuvarı tarafından çalışılır. Doğrulama testleri sonrası tekrar Türk Kızılay yetkilisi sizinle temasa geçer; nakil gününü ve bağış için hastanın doktorunun kemik iliği mi yoksa periferik kök hücre mi tercih ettiği bilgisini verir. Doktor hasta için gerekli olan en iyi yöntemi istemektedir. Ama sizin son kararınız önemlidir ve bu karar doktora iletilir. Eğer hala bağışta bulunmayı kabul ediyorsanız, işlemler başlar. Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen kişiler eşliğinde sağlık muayenesi ve tetkik işlemleriniz başlatılır.

#### 3. Sağlık Muayenesi ve Tetkikler:

Bağışçı olmak için uygunluğunuzun belirlenmesi için ayrıntılı fizik muayeneniz yapılır. Elektrokardiyografi (EKG), akciğer filmi ve çeşitli testler (idrara, kan testleri, bayanlar için hamilelik testleri gibi) yapılır. Bu testler bağışın, sizi ve hastayı herhangi bir risk altına sokmayacağından emin olmak için yapılır.

Nakil sonrasında ilk bir ay içerisinde TÜRKÖK tarafından tekrar sağlık muayeneniz yaptırılır.

#### 4. Zaman Planlaması:

Ortalama bir bağış süreci 4-6 haftalık bir zaman aralığında 20-30 saatlik bir zamanınızı alır.

## 1. Periferik Kök Hücre Toplama Yöntemi:

Bağışçının periferik kanından toplanan kök hücrenin hastaya nakledilmesini içeren bir tedavi yöntemidir. En sık tercih edilen yöntem olup, bağış için damar yapınızın uygunluğunun değerlendirilmesi gerekmektedir.

G-CSF (Granülosit Koloni Uyarıcı Faktör) bağışçının deri altına 4-5 gün boyunca günde iki kez enjekte edilir. G-CSF enjeksiyonuna başladıktan sonraki 4. ya da 5.günde, kanda kök hücreler artmaya başlar. Bu bağış esnasında kolunuzdan steril bir iğne yardımı ile alınan kan, aferez cihazında ilerler ve bu cihazda 4-5 saatlik bir aferez prosedürü sonunda kök hücrelerin diğer kan bileşenlerinden ayrılması sağlanır. Bu kök hücresi ayrılmış kan, diğer kolunuzdan tekrar vücudunuza verilir.

Eğer damar yapınız uygun değil ise, alternatif olarak santral yoldan (boyun damarınız) lokal anestezi altında bir kateter takılarak kök hücreler toplanır. Kateter sıklıkla 4 saat süreyle takılı kalır, bazı durumlarda ikinci gün tekrar kök hücre toplanması gerekmesi halinde 24 saat süre ile takılı kalabilir. Ancak bu yöntem nadiren gereksinim duyulur ve sizin vereceğiniz karar önemlidir.

İşlem sırasında önemli bir rahatsızlığın olması beklenmez. Nadiren geçici olarak dudaklarda ve parmaklarda uyuşma hissi olabilir. Bağış sonrası, eve gitmek için kendinizi iyi hissedene kadar gözlem altında tutulursunuz. Bağıştan sonraki 48 saat içerisinde, G-CSF'ye ait yan etkiler (kas/kemik ağrıları, ateş, tansiyonda yükselme vb.) kaybolur. Bağışçı rahatlamak için aspirin içermeyen ilaçlar (Acetaminophen, Ibuprofen vb.) alabilir. Bağıştan sonraki 2 gün içerisinde birçok bağışçı günlük aktivitelerine dönebilir. Eğer günlük aktiviteleriniz fiziksel iş gücü gerektiriyor ise daha fazla istirahate ihtiyaç duyabilirsiniz.

kendine verilmek üzere saklanır. Gerekli sağlık kontrolleri ve genel anestezi alıp alamayacağına ilişkin tetkikler yapıp, hastaneye yatışı gerçekleştirilir. Bu işlemde 1 veya 2 saat kadar genel anestezi alınır. Anestezi verildikten sonra doktor, cilt üzerinden küçük bir kesi (dikiş atılmasına gerek olmayan) açarak özel bir iğne yardımı ile kalça kemiğinizin arkasına (pelvis kemiği) ilerler.

Bağışçı aynı günün akşamında veya ertesi gün taburcu edilir. Bağış sonrası ilk 2 ya da 3 hafta biraz ağrı, yara yerinde sızı ve tutukluk hissedilebilir. Bağıştan sonraki ilk 2 hafta ağır kaldırılmamalı, ağır sporlar yapılmamalıdır. Bağıştan sonraki 2 gün içerisinde birçok bağışçı günlük aktivitelerine dönebilir. Eğer günlük aktiviteleriniz fiziksel iş gücü gerektiriyor ise daha fazla istirahate ihtiyaç duyabilirsiniz.

### Gizlilik:

**TÜRKÖK, hasta ve bağışçının gizliliğini korumayı taahhüt eder. Bağışçı ve hastanın kişisel bilgilerinin saklanması yasalar gereğidir.** Gizliliğin sağlanması konusunda bizimle iş birliği yapmanız sizden beklenir. Gizlilik için verilmiş olan bu söz, hem bağışçıyı hem de hastayı istenmeyen tanıtım, temaslar, bağışa zorlama ya da para teklif edilmesi gibi durumlardan korumak içindir. Bağışçıya hastayla ilgili sadece, hastanın yaşı, cinsiyeti ve hastalığı hakkında bilgi verilirken, hastaya ise sadece bağışçının yaşı ve cinsiyeti söylenir.

### Bağış Sonrasında Hasta ile İletişim:

Bağıştan sonraki ilk 1 yıl boyunca, hastaya, içerisinde özel bilgilerinizi içermeyen mektup yazmanıza izin verilebilir. Bu iletişim kesinlikle isim, adres, telefon numarası, şehir, ülke gibi iletişim bilgilerini içermemelidir ve bu mektup TÜRKÖK aracılığı ile hastaya ulaştırılır. Bağıştan 2 yıl sonra hasta ile direk iletişime geçmenize izin verilebilir. Ancak bu görüşme hasta ve bağışçının aynı anda rıza göstermesi sonucu gerçekleştirilebilir.

## 2. İliği Toplanması:

Bu işlemi tercih eden bağışçıdan; işlemden yaklaşık 1 hafta önce 1 ünite kan alınarak, tekrar

## GÖNÜLLÜ KÖK HÜCRE BAĞIŞÇISI ONAM FORMU

- Adı, Soyadı : .....
- T.C. Kimlik Numarası :
- Doğum Tarihi :  /  /  Yaşı (18-50) :
- Cinsiyeti :  Erkek  Kadın
- Eğitim Durumu : ..... Meslek:.....
- Birinci (Ev) Adresi : .....
- İkinci (İş) Adresi : .....
- Ev Telefonu :
- İş Telefonu :
- Cep Telefonu :  Elektronik Posta : .....@.....

### Size Ulaşılama Durumunda Yakınınızın İletişim Bilgileri:

- Adı, Soyadı : .....
- Birinci (Ev) Adresi : .....
- İkinci (İş) Adresi : .....
- Ev Telefonu :
- İş Telefonu :
- Cep Telefonu :  Elektronik Posta : .....@.....

### Tıbbi Geçmiş ve Bununla İlgili Kayıtları:

- Sürekli Tedavi Olmayı Gerektiren/Kronik Bir Hastalığınız var mı?  Evet  Hayır
- Geçirilmiş Hepatit C Hastalığınız var mı?  Evet  Hayır
- Geçirilmiş Hepatit B Hastalığınız var mı?  Evet  Hayır
- Geçirilmiş Sifiliz Hastalığınız var mı?  Evet  Hayır
- Kanseri tanısı/tedavisi aldınız mı?  Evet  Hayır
- AIDS/HIV + tanısı aldınız mı?  Evet  Hayır

### KEMİK İLİĞİ / KÖK HÜCRE BAĞIŞÇISI ONAMI

Bu formu doldurup imzalayarak, gönüllü olarak kemik iliğimi ve/veya kök hücremi akraba dışı bir hastaya bağışlamayı kabul ediyorum. Yapılacak testler, işlemler ve yaptığım bağışa karşılık hiçbir ücret talep etmiyorum. Benden alınan kan numunelerinin doku uyum testi ve diğer testleri için kullanılmasını kabul ediyorum. Doku bilgilerimin, Türkiye ve dünyada kemik iliği/kök hücre nakli olmayı bekleyen tüm hastaların yararlanabilmesi için eşleştirilmesi amacıyla Ulusal Kemik İliği Bankası veri tabanına kaydedilmesini kabul ediyorum. İlave bu formdaki diğer bilgilerin kimliğim açığa çıkmayacak şekilde nakille uğraşan birimlere verilmesini kabul ediyorum. Bu formu imzalayarak yasal bir yükümlülük/sorumluluk altına girmiyorum. İstediğim an herhangi bir neden belirtmeksizin gönüllü kök hücre bağışçı adayı olmaktan vazgeçme hakkına sahibim. Formda belirttiğim bilgilerimin değişmesi durumunda yeni bilgilerimin nüfus kayıt sisteminden tespitini kabul ediyorum. Kişisel bilgilerimi içermeyen diğer bilgilerim ve kan sonuçlarımın, TÜRKÖK ve/veya TÜRKÖK'ün izin verdiği kurumlar tarafından, istatistiksel analiz gibi bilimsel araştırma ve bunların sonuçlarının yayımlanması amacı ile kullanılmasını kabul ediyorum. Kemik iliği/kök hücre bağışı ile ilgili yazılı/sözlü bilgi aldım, okudum, anladım ve sorularıma cevap aldım.

ADI / SOYADI :

TARİH / İMZA :

Görevlinin Adı – Soyadı :  
Değerlendirme Tarih /Saat :  
İmza :